

[Bertel Dahlgaard.]

Det forekommer mig, at Danmark ikke i så henseende har nødig at blues. Danmark har båret en krigsbyrde, som vel kan anslås til i hvert tilfælde 8—9 milliarder kr. i førkrigspriser eller ca. 15 milliarder kr. i nutidspriser. Danmark har ikke været karrig med sin deltagelse i støtte til de krigshægede lande, og Danmark har nu i snart fire år ensidigt båret byrderne ved en folkeretsstridig flygtningeinvasion, der har kostet landet $\frac{3}{4}$ milliard kr. Ingen kan med rette hævde, at Danmark ved hjemtagelse af brigaden skulle unddrage sig rimelige forpligtelser, og hertil kommer i den foreliggende situation, som alle ved, tungt vejende statslige grunde for en hjemtagelse af brigaden, som jeg ikke her har nødig at uddybe.

Men i forbindelse med de indre økonomiske forhold, hvorunder jeg her har omtalt brigaden, kan der endvidere gøres opmærksom på, at denne hjemtagelse vil kunne aflaste visse militære udgifter herhjemme, bl. a. ved, at den kan bidrage til at gøre en nedsættelse af den militære tjenestetid mulig, og i denne forbindelse er der et spørgsmål, jeg gerne vil rette til den høje regering. Det er spørgsmålet angående udnyttelsen af de unges militære tjenestetid. Jeg tror, at vide kredse af den danske befolkning — iøvrigt ganske uafhængigt af, hvilken opfattelse man nærer vedrørende militærspørgsmålet som sådant — har en følelse af, at der må være noget, der ikke er, som det bør være med hensyn til formerne for den militære uddannelse, at tiden, de unge tilbringer i garnisonerne, ikke udnyttes på rette måde. Jeg har for mit vedkommende i de sidste par år talt med et meget stort antal unge, der har aftjent deres værnepligt. De har ved omtalen af deres tjenestetid været uenige om adskilligt, men der er en ting, de alle er enige om uden hensyn til deres personlige indstilling overfor forsvaret, dette nemlig, at megen tid anvendes på en nytteløs og tildels fornuftstridig måde, der virker deprimerende på alle og skaber en lede ved tjenesten, som både skader det, der er tjenestens formål, og virker demoraliserende på mandskabet. Jeg fremfører ikke dette som en anklage mod befalingsmændene, og jeg føjer gerne til, at jeg også har fået mange vidnesbyrd om, at der blandt dem er folk, hvem de unges velfærd har ligget varmt på sinde, men jeg siger det, fordi der for mig ikke kan herske tvivl om, at der må være fejl i systemet, som der ud fra alle synspunkter må være en stor interesse i at få rettet. Det er personlige værdier, det her drejer sig om, og det er

økonomiske værdier, der går tabt. Derfor retter jeg det spørgsmål til regeringen, om den vil være villig til på en ny måde at lade hele dette uddannelsessystem underkaste en uvildig undersøgelse gennem et udvalg, hvori også kyndige civile får sæde. Lad et sådant organ i praksis gennemgå indenfor de forskellige tjenestestadier, hvad de unge værnepligtiges tid går med fra den dag, de trækker i trøjen, til den dag, de hjemsendes. En undersøgelse af hele dette forhold vil iøvrigt være af betydning også for overvejelserne vedrørende en kommende ny militærordning.

Med hensyn til den kommende nyordning på dette område skal man selvfølgelig ikke, medens forsvarskommissionen arbejder, foregribe noget i enkeltheder, således som regeringen selv gjorde det ved oprettelsen af hjemmeværnet; men visse hovedsynspunkter synes jeg det er nødvendigt at klare sig.

Der er en fremherskende tilbøjelighed til i betydelige kredse at behandle spørgsmålet om en kommende dansk forsvarsordning som noget isoleret i vor indre politik, medens det netop i en særlig grad er et led i en større sammenhæng. Man må aldrig glemme, at værnet for vort land bygges op på mange fronter. Arbejdet for landets økonomiske sanering, dette at gøre landet økonomisk stærkt, er således forudsætningen for alt andet. Det at opretholde en høj social standard er den nødvendige forudsætning for at bevare vort nationale sammenhold. Jeg tror, besættelsestidens erfaringer har lært os alt dette, og føler vi det ikke alle sådan, at de nordiske landes høje sociale standard i dag netop danner en barriere, som ideologisk aggression og infiltration, hvad enten den støttes udefra eller indefra, ikke kan nå over?

Derfor kan de, der stiller de store og største krav til omfanget af dansk militærvæsen, ligeså godt først som sidst gøre sig klart, at der nu engang ikke kan fastholdes krav, som ikke kan forenes med sikringen af de to andre fronter, jeg her har nævnt. Men når det er tilfældet, ved enhver, der er i stand til at vurdere økonomiske forhold, at et militær af den karakter, som f. eks. er krævet fra landmilitær side, eller som f. eks. er krævet af det ærede medlem hr. Ole Bjørn Kraft, eller som i hvert tilfælde indtil et vist tidspunkt syntes at have vundet også regeringens øre, kan ikke opbygges indenfor et åremål, der forlener det med nogen som helst aktuel interesse i den verdenssituation, vi i øjeblikket befinder os i. Derfor byder almindelig sund